

AFET SİGORTALARI KANUNU

(Resmi Gazete ile yayımı: 18/05/2012 Sayı:28296)

Kanun No
6305

Kabul Tarihi
9/5/2012

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam ve Tanımlar****Amaç ve kapsam**

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, binalarda deprem sonucu meydana gelebilecek maddi zararların karşılanmasını teminen yaptırılacak zorunlu deprem sigortası ile sigorta şirketlerince teminat verilemeyen veya teminat verilmesinde güçlükler bulunan çeşitli afetler ve riskler sonucu meydana gelebilecek maddi ve bedeni zararların karşılanabilmesini teminen sunulacak sigorta ve reasürans teminatlarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

- a) Bakan veya Bakanlık: Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakan veya Bakanlığı,
- b) Birlik: Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğini,
- c) Kurum: Doğal Afet Sigortaları Kurumunu,
- ç) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,
- d) Reasürans şirketi: 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununa göre Türkiye’de kurulmuş reasürans şirketi ile yurt dışında kurulmuş reasürans şirketinin Türkiye’deki teşkilatını,
- e) Sigorta şirketi: 5684 sayılı Kanuna göre Türkiye’de kurulmuş sigorta şirketi ile yurt dışında kurulmuş sigorta şirketinin Türkiye’deki teşkilatını,
- f) Teknik işletici: Kurumun teknik işleri ile işletmeye ilişkin iş ve işlemlerini yürüten şirketi,
- g) Yönetim Kurulu: Doğal Afet Sigortaları Kurumu Yönetim Kurulunu,
- ğ) Zorunlu deprem sigortası: Binalarda depremin doğrudan neden olduğu maddi zararlar ile deprem nedeniyle ortaya çıkan yangın, infilak, dev dalga (tsunami) ve yer kayması sonucu oluşan maddi zararları teminat altına alan zorunlu sigortayı,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Doğal Afet Sigortaları Kurumu

Doğal Afet Sigortaları Kurumu

MADDE 3- (1) Bu Kanuna göre sunulacak sigorta ve reasürans teminatları, Bakanlık nezdinde kurulan kamu tüzel kişiliğini haiz Doğal Afet Sigortaları Kurumu tarafından verilir. Kurumun merkezi, teknik işleticinin idare merkezinin bulunduğu yerdir. Kurumun tescilli isim hakkı Müsteşarlığa aittir.

(2) Kurum ve gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

(3) Kurum ile bu Kanun kapsamında gerçekleştirilen iş ve işlemler, 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir.

(4) Kurumun taşınır ve taşınmaz varlıkları ile diğer hak, gelir ve alacakları haczedilemez, Kurum iflas yoluyla takip edilemez. Kurumun süresinde ödenmeyen sigorta primi alacakları, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

(5) Kurumun yıllık hesap, iş ve işlemleri ile harcamaları Müsteşarlık tarafından denetlenir. Müsteşarlık, Kurumun faaliyetlerine ve denetim sonuçlarına ilişkin olarak her yıl Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonuna bilgi verir.

Doğal Afet Sigortaları Kurumu Yönetim Kurulu

MADDE 4- (1) Kurum, Doğal Afet Sigortaları Kurumu Yönetim Kurulu tarafından yönetilir. Yönetim Kurulu, Müsteşarlıktan, Çevre ve Şehircilik Bakanlığından, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığından ve Sermaye Piyasası Kurulundan en az genel müdür yardımcısı düzeyinde birer üye, Birlik ve Yükseköğretim Kurulu tarafından önerilecek üçer aday arasından belirlenecek birer üye ile teknik işleticinin temsilcisi bir üyeden oluşur.

(2) Yönetim Kurulu üyelerinin, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımaları, temsil ettikleri kuruluşların görev alanına giren sigortacılık, acil durum yönetimi, doğal afetler, sermaye piyasaları ve benzeri konulardan birinde, görevlerini yürütebilmeleri için gerekli bilgiye ve en az on yıllık deneyime sahip olmaları gereklidir. Yükseköğretim Kurulu tarafından önerilecek adayların, inşaat, jeofizik, jeoloji mühendisliği veya dengi bölümlerinden mezun ve deprem konusunda en az yedi yıl deneyimli olmaları gereklidir.

(3) Yönetim Kurulu üyeleri, ilgili kurumların önerisi ve Müsteşarlığın teklifi üzerine Bakan tarafından atanır. Yönetim Kuruluna Müsteşarlık temsilcisi başkanlık eder.

(4) Yönetim Kurulu üyeliğine atanan kimseler dört yıl için görev yapar ve en fazla iki defa atanabilir.

(5) Yönetim Kuruluna atanan üyeler temsil ettikleri kuruluşlardan ayrıldıkları takdirde Yönetim Kurulu üyelikleri sona erer. Yönetim Kurulu üyelerinin bu nedenle veya görev sürelerinin sona ermesi hâli hariç olmak üzere diğer herhangi bir nedenle üyeliklerinin sona ermesi durumunda yerlerine ilgili kuruluş tarafından birinci fıkrada belirtilen usule göre aday gösterilir ve bu üyelerin üçüncü fıkrada belirtilen usule göre atamaları yapılır. Bu üyeler, yerine atandıkları üyelerin sürelerini tamamlar ve her hâlde en fazla iki defa atanabilir.

(6) Yönetim Kurulu en az beş üyenin katılımıyla toplanır ve kararlarını en az dört üyenin aynı yöndeki oyuyla alır.

(7) Yönetim Kurulunun temsili başkan tarafından, Yönetim Kurulunca alınan kararların yürütülmesi teknik işletici tarafından yapılır.

(8) Yönetim Kurulu başkan ve üyelerine, kamu iktisadi teşebbüslerinde yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen aylık ücret ve diğer ödemeler tutarında ücret ödenir.

Yönetim Kurulunun görevleri

MADDE 5- (1) Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Kurumun iş ve işlemlerine ilişkin çalışma planını düzenlemek.
- b) Tazminat ödemelerine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi ile tazminat ödemelerinin en kısa sürede yapılmasını sağlamak.
- c) Risk paylaşımı, reasürans ve retrosesyon planını onaylamak.
- ç) Kurum varlıklarının yatırıma yönlendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek.
- d) Halkla ilişkiler, tanıtım ve eğitim kampanyaları yapılmasına karar vermek.
- e) Pazarlamaya ilişkin usul ve esasları belirlemek.
- f) Kurumun faaliyetleri hakkında Bakana ve Müsteşarlığa bilgi vermek.
- g) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(2) Yönetim Kurulu üyeleri bu sıfatları dolayısıyla öğrenmiş oldukları bilgileri üyelik sıfatını kaybetmiş olsalar dahi Yönetim Kurulunun izni veya onayı olmaksızın açıklayamazlar.

Kurumun işlerinin yürütülmesi

MADDE 6- (1) Kurumun teknik işleri ile işletmeye ilişkin iş ve işlemleri, yangın ve doğal afetler branşında ruhsatı bulunan sigorta veya reasürans şirketleri arasından Müsteşarlıkça belirlenecek bir şirket tarafından teknik işletici sıfatıyla yürütülür. Teknik işleticinin belirlenmesinde; şirketin mali bünyesinin sağlamlığı, sigortacılık alanında ve uluslararası reasürans işlemleri ile afet risklerinin yönetimindeki deneyimi, teknik ve insan kaynakları altyapısı ve benzeri hususlar dikkate alınır.

(2) Müsteşarlık, Kurum iş ve işlemlerinin yürütülmesi amacıyla teknik işleticiyle sözleşme yapar. Sözleşme en fazla beş yıllık süre için yapılır ve aynı usule göre yenilenebilir. Teknik işleticiye ödenecek işletme ücreti sözleşmede tespit edilir.

(3) Kurumun çalışma usul ve esasları ile teknik işleticinin yetki ve sorumlulukları Müsteşarlık tarafından hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

(4) Kurum, Bakanın uygun gördüğü uluslararası kuruluşlara üye olabilir ve bu kuruluşlar ile diğer ülkelerin benzeri kuruluşlarıyla kendi çalışma konularına ilişkin olarak işbirliği yapabilir, yurt içinde ve yurt dışında bir ücret karşılığı veya ücret alınmaksızın danışmanlık hizmeti sağlayabilir. Bu kapsamda yasal hakları Kuruma ait bulunan yazılım, lisans ve benzeri varlıklar, Kurum tarafından ücreti karşılığı kullanılabilir, satılabilir veya hibe edilebilir.

Kurum tarafından verilecek teminatlar

MADDE 7- (1) Zorunlu deprem sigortası teminatı münhasıran Kurum tarafından verilir. Bu teminat, risk yönetimi açısından şartların gerekli kılması durumunda ve Bakan tarafından uygun görülmesi hâlinde sigorta şirketleri ile müştereken de verilebilir.

(2) Sigorta şirketlerince teminat verilememesi durumunda deprem, sel, yer kayması, fırtına, dolu, don, çığ düşmesi ve benzeri doğal afetler için kamu yararı açısından gerek görülmesi hâlinde sigortacılık ilkeleri gözetilerek Kurum tarafından sigorta veya reasürans teminatı verilebilir. Kurum tarafından bu teminatların hangilerinin verileceği hususu Bakanın teklifi ile Bakanlar Kurulunca belirlenir. Kurum tarafından bu fıkraya göre verilen teminatlara ilişkin limitler, sigorta genel şartları ile tarifelerin nasıl tespit edileceği hususu Müsteşarlık tarafından belirlenir.

(3) Kurum tarafından verilen teminatlara ilişkin hesaplar, kayıtlar ve hesaplar arası aktarıma ilişkin esaslar Müsteşarlık tarafından hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

(4) Kurum tarafından verilen teminatların uygulama usul ve esasları ile sigorta şirketleriyle müşterek sigorta yapılmasına ilişkin esaslar Kurumun ve Birliğin görüşü alınarak sigortacılık ilkeleri çerçevesinde Müsteşarlık tarafından belirlenir.

Hasar fazlası desteği

MADDE 8- (1) Kurum tarafından üstlenilen riskler için ulusal ve uluslararası piyasalardan uygun koşullarda yeterli koruma sağlanamaması hâlinde, Bakanın teklifi ile Bakanlar Kurulunca belirlenecek kısmının uygun bir bedel karşılığında Devlet tarafından taahhüt edilmesine karar verilebilir.

Kurumun gelirleri ve kullanılacağı yerler

MADDE 9- (1) Kurumun gelirleri; sigorta ve reasürans primlerinden, reasürans ve retrosesyon işlemlerinden elde edilen komisyonlardan, Kurum varlıklarından sağlanan gelirlerden ve sair gelirlerden oluşur.

(2) Kurum, tazminatların ödenmesi için gerekli görülen durumlarda yıllık prim gelirlerinin toplam tutarını geçmemek üzere Bakanın uygun görüşü ile borçlanabilir.

(3) Kurumun gelirleri, Kurum tarafından ve sadece aşağıdaki amaçlar doğrultusunda kullanılabilir:

a) Kurum tarafından verilen sigorta ve reasürans teminatlarına ilişkin tazminat ödemeleri, hasar tespit işlemlerine ilişkin ödemeler ve mahkeme masrafları.

b) Kurumun yönetimi ve işleyişi için gerekli masraflar.

c) Yurt içi ve yurt dışı piyasalardan sağlanan reasürans ve benzeri koruma teminatlarına ilişkin ödemeler.

ç) Kurumun görev alanına giren konularda yaptıracığı çalışma ve araştırmalara ilişkin ödemeler.

d) Danışmanlık hizmetleri ve yatırım yönetimi gibi dışarıdan sağlanan hizmetlere ilişkin ödemeler.

e) Halkla ilişkiler, tanıtım ve eğitim kampanyalarına ilişkin ödemeler.

f) Sigorta şirketlerine ve diğer aracı kuruluşlara ödenen komisyonlar.

g) Kurumun aldığı borçların geri ödenmesine ilişkin faiz ve anapara ödemeleri.

ğ) Retrosesyon ve reasürans primleri ile reasürans komisyonları.

(4) Kurum varlıklarının yatırıma yönlendirilmesinde, yatırım araçları bakımından çeşitlendirme yapılır ve öncelikli olarak; varlıkların likit olması, anapara kaybı riskinin en düşük olması ve getiri oranının yüksek olması ilkeleri esas alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Zorunlu Deprem Sigortası

Kapsam ve sigorta yapma zorunluluğu

MADDE 10- (1) 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamındaki bağımsız bölümler, tapuya kayıtlı ve özel mülkiyete tâbi taşınmazlar üzerinde mesken olarak inşa edilmiş binalar, bu binaların içinde yer alan ve ticarethane, büro ve benzeri amaçlarla kullanılan bağımsız bölümler ile doğal afetler nedeniyle Devlet tarafından yaptırılan veya sağlanan kredi ile yapılan meskenler zorunlu deprem sigortasına tâbidir.

(2) 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanununa tâbi olan veya kamu hizmet binası olarak kullanılan binalar ve bağımsız bölümler, köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlarca köy yerleşik alanları ve civarında ve mezralarda yapılan binalar ile 634 sayılı Kanun kapsamında olsalar dahi tamamı ikamet dışı amaçlarla kullanılan binalar zorunlu deprem sigortasına tâbi değildir.

(3) Birinci fıkrada belirtilen binalar ve bağımsız bölümler için malikler veya intifa hakkı sahipleri tarafından zorunlu deprem sigortası yaptırılır ve bu sigorta her yıl yenilenir.

(4) Kurum, ilgili mevzuata ve projeye aykırı olarak inşa edilen binaları sigortalamama hakkına sahiptir. Kurum, taşıyıcı sistemi olumsuz yönde etkileyecek şekilde tadil edildiği veya zayıflatıldığı tespit edilen binaları sigortalamaz. Bu tespit yapıldığı binaların listesi Kurum tarafından ilgili idareye gönderilir.

Yükümlülerin saptanması ve sigortanın kontrolü

MADDE 11- (1) Zorunlu deprem sigortasını yaptırmakla yükümlü olanlar, 10 uncu madde hükümleri çerçevesinde Kurum tarafından tespit edilir. Mahallî idareler dâhil kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, sigorta yükümlülerinin saptanmasına ve izlenmesine yönelik olarak Kurum tarafından kendilerinden istenecek bilgileri belirli aralıklarla ve düzenli olarak vermek zorundadır. Bu konudaki bilgi paylaşımı, gerektiği hâlde, elektronik ortamda yapılabilir.

(2) Tapu müdürlükleri, maliklerin veya intifa hakkı sahiplerinin taleplerine bağlı olarak tapu kütüğünde bu sigortaya tâbi bağımsız bölümler ve binalarla ilgili tescil işlemlerini veya tapuya kayıtlı taşınmazın kayda tâbi olmayan bir taşınmaza dönüşmesi hâli hariç olmak üzere terkin işlemlerini zorunlu deprem sigortasının yaptırıldığı ve işlem tarihi itibarıyla geçerli olduğu belgelenmedikçe yapamaz.

(3) Zorunlu deprem sigortasının kapsamına giren binalar ve bağımsız bölümlerle ilgili olarak yaptırılan su ve elektrik abonelik işlemlerinde, zorunlu deprem sigortasının varlığı ilgili kuruluşça kontrol edilir. Bu kontrol, gerektiği hâlde, Kurum tarafından elektronik ortamda sağlanan bilgi ve olanaklar ile yapılabilir.

(4) İkinci ve üçüncü fıkra hükümlerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, ilgili kurumların görüşü alınarak Müsteşarlık tarafından belirlenir.

(5) Kurum, sigortanın yapılması ve düzenli olarak yenilenmesi için zorunlu deprem sigortasının kapsamına giren bina ve sitelerin yönetimleri ile kontrol uygulamaları geliştirebilir.

Sigortalının sorumluluğu

MADDE 12- (1) Malik veya intifa hakkı sahibi, binanın ve her bir bağımsız bölümün projeye aykırı olarak ve taşıyıcı sistemi olumsuz yönde etkileyecek şekilde tadil edilmesine veya zayıflatılmasına karşı gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(2) Malik veya intifa hakkı sahibi, hasarın projeye aykırı olarak ve taşıyıcı sistemi olumsuz yönde etkileyecek tadilat nedeniyle ortaya çıktığının tespit edilmesi durumunda, sigortadan tazminat alma hakkını kaybeder.

Tarife ve talimatlar ile uygulama esasları ve genel şartlar

MADDE 13- (1) Zorunlu deprem sigortasına ilişkin tarife ve talimatlar ile azami teminat tutarı her yıl Bakan tarafından belirlenir ve Resmî Gazetede yayımlanır. Sigorta primlerinin tespitinde; binanın yüzölçümü, inşaat türü ve kalitesi, binanın üzerinde bulunduğu arazinin zemin özellikleri, deprem riski ve benzeri unsurlar değerlendirilir.

(2) Zorunlu deprem sigortası bulunan ve deprem nedeniyle hasar gören binalara ilişkin tazminat, gerekli bilgi ve belgeler ile hasar tespitinin tamamlanmasını müteakip en geç otuz gün içinde ödenir.

(3) Zorunlu deprem sigortasına ilişkin uygulama usul ve esasları ile sigorta genel şartları Müsteşarlık tarafından belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yönetmelik

MADDE 14- (1) Bu Kanunun uygulamasına ilişkin yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde yürürlüğe konulur.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 15- (1) 25/11/1999 tarihli ve 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 16- (1) 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun 29 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Zorunlu deprem sigortası kapsamındaki binalar için, bu Kanundan ve ilgili diğer mevzuattan doğan Devletin konut kredisi açma ve bina yaptırma yükümlülükleri, zorunlu deprem sigortası yaptırılmamış olmasının tespit edilmesiyle birlikte ortadan kalkar.”

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunla mülga 587 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Doğal Afet Sigortaları Kurumunun aktif ve pasifleri ile her türlü hak ve yükümlülükleri, hiçbir işleme gerek kalmaksızın, bu Kanunla kurulan Doğal Afet Sigortaları Kurumuna devredilmiş sayılır.

(2) Bu Kanunla mülga 587 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesine göre Yönetim Kuruluna atanan üyelerden, aynı maddenin (a) bendine göre atanan hariç diğer üyeler görev sürelerinin sonuna kadar görevlerine devam eder.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunda belirtilen yönetmelik ve diğer düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar, bunların düzenleyeceği konulara ilişkin mevcut düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Müsteşarlık ile teknik işletici arasında yapılan sözleşme, süresi sonuna kadar devam eder.

Yürürlük

MADDE 17- (1) Bu Kanun yayımı tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
16	77	10
19	98	850
20	104	933:962, 963:972

I- Gerekçeli 224 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 104 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Adalet Komisyonu, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma, Turizm Komisyonu, Esas Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmüştür.

III- Esas No. 1/583, 1/247